

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 09 · 2019

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

СПЕЦИАЛЕН БРОЙ · KÜLÖNSZÁM

За изминалите пет години и по повод
изборите за местни самоуправни.

Az elmúlt 5 év és a helyi önkormányzati
választások margójára.

Kedves Olvasó!

Köszöntöm és köszönöm, hogy hónapról hónapra velünk tart a Bolgár Hírek hasábjain. Ez alkalommal egy rendhagyó számmal készültünk, ami az emlékezés jegyében született. Eljött a számvetés ideje.

Szép dolog célokat kitűzni. Mondhatni elengedhetetlen a fejlődésünkhöz. De nem árt néha megállnunk egy pillanatra és visszatekintünk az eddig elért eredményeinkre. Egyrészt azért, hogy erőt merítsünk a múltból, másrészt, hogy megbizonyosodjunk afelől, hogy jó úton haladunk.

Öt év nagy idő. Egy ember életében is, hát még egy közösség életében. Mi, magyarországi bolgárok azt hiszem, egész más léptékben mérjük az időt. Az elmúlt 5 évben ünnepelte centenáriumi évfordulóját a Magyarországi Bolgárok Egyesülete, a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház és a Bolgár Iskola is. A kultúra, a hit és az oktatás intézményei, közösségünk több mint 100 éves fundamentumai. Az elmúlt öt év pedig ezeknek az értékeknek az ápolásával és gyarapításával telt. Ki-ki hozzátette a munkához, amit tudott. Szülők, gyerekek, tanárok, táncosok, alkotók, egyesületi tagok, önkormányzati képviselők időt és energiát nem kímélve azon dolgoztak, hogy egy jobb jövőt teremtsenek a gyermekeiknek, hogy legyen egy hely, ahol azt érezhetik, otthon vannak.

A jelenlegi szám tervezetének elkészítésekor döbenten szembesültem azzal, mennyi minden történt az elmúlt öt évben, és, hogy mennyi mindent értünk el közösen. Tulajdonképpen az elmúlt időszak krónikáját tartjuk a kezünkben, a tanúbizonyságot arról, hogy együtt vagyunk erősek, és együtt vagyunk képesek maradandót alkotni. Ennek fényében izgatottam várom a következő 5 évet.

Remélem továbbra is velünk tartanak!

Dóczy Violetta
Főszerkesztő

Cképzeli Címzetel! Bux iskala ga Bu privetstvam u ga Bu blagodarja, che vseki meseč ste s nas črez stranicite na „Bulgarški vesti“. Seга predlažame na Vašeto vnumanie izvŕnreged broj, koiťo ga ni pripomni važni nešča. Doiđe momentŕťt za ravnosmetka.

Huბაო e ga si postავjame celi, გორი ბი მოგლო ga se kaჟე, che მოვა e neდელიმა čast ot našeto razvითie. Dobre e ponjაკოგა ga სპირამე za მიჯ u ga პოვლეჟდამე ნაზად kŕმ postიგნათო მოსეგა. Ot eდნა სტრანა, za ga počernიმი სილი ot მიწალოთო, ot გრუგა – ga se ubედიმი, che sme na პრავ პŕტ.

Пет години са много време. И в живота на отгелния човек, а какво остава за живота на цяла общност. Мисля, че ние, българите от Унгария, измерваме времето със съвсем различен аршин. През изминалите пет години своя стогодишен юбилей отпразнуваха Дружеството на българите в Унгария, Българската православна църква в Унгария и Българското училище. Трите институции – на културата, вярата и образованието – са стогодишният фундамент на нашата общност. А изминалите пет години бяха изпълнени с грижа по опазването и умножаването на тези ценности.

Всеки допринесе за общото благо според възможностите си. Родители, деца, учители, танцьори, творци, членове на гружеството, представи-тели на самоуправленията, без да щадят време и енергия, работиха да създадат едно по-добро бъдеще за своите деца, да има място, на което да се чувстват у дома.

При подготовката на настоящия брой с изумление установих колко много неща са се случили през тези пет години и колко много сме успели да постигнем заедно. Ние всъщност гържим в ръка хроника на един отминал период, който е доказателство, че заедно сме силни и че заедно можем да създадем непреходни ценности. Всичко това ме кара да очаквам с възнение следващите пет години.

Надявам се и напред да сте с нас!

Виолет Доци
Главен редактор

Уважаеми Сънародници!

Искам га Бу благодаря, че неизменно ни угостоявахте с доверие то си в продължение на няколко цикъла. Винаги съм се стремил га представлявам интересите на българите в Унгария според възможностите си и заслугите си им най-голямото си уважение.

Вярвам, че в резултат от съвместната ни работа поколенията и след сто години ще си спомнят за нас като за създателите на едн нов век на разцвет в живота на една общност, която със силно гружество, граждански организации, активни самоуправления, вестник, театър, танцови състави, собствена детска градина и училище осигурява бъдещето.

За га запазим всичко онова, което нашите предци са ни завещали със столетната си работа, за га запазим всички ценности, които създадохме заедно през изминалите години, моля га подкрепите със своя вом канугатите на Дружеството на българите в Унгария на местните избори на 13 октомври!

Да работим заедно за бъдещето!

Данчо Мусев
председател, Българско републиканско самоуправление

Tisztelt Honfitársam!

Szeretném köszönetemet kifejezni, hogy több cikluson át megtisztelték a bizalmukkal. Mindig igyekeztem a legnagyobb tiszteséggel, a legjobb tudásom szerint képviselni a magyarországi bolgárok érdekeit.

Bízom benne, hogy közös munkánk eredményeként úgy fognánk ránk visszaemlékezni 100 év múlva, mint a közösség újabb virágzó évszázadáinak megteremtőire, akik erős egyesülettel, civil szervezetekkel, aktív önkormányzatokkal, újsággal, színházzal, táncsoportokkal, saját óvodával, iskolával alapozták meg a jövőt.

Ahhoz, hogy megóvjuk mindazt, amit őseink egy évszázados munkájukkal ránk hagytak, ahhoz hogy megóvjuk mindazokat az értékeket, amelyeket az elmúlt években közösen teremtettünk, kérjük, hogy október 13-án a nemzetiégi önkormányzati választásokon szavazatával támogassa a Magyarországi Bolgárok Egyesületének jelöltjeit!

Tegyünk együtt a jövőért!

Muszev Dancso,
elnök, Bolgár Országos Önkormányzat

ДРУЖЕСТВО НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

„Каква е тайната на българите в Унгария, които опазват силна своята общност и подкрепят институциите си в продължение на цяло столетие почти без прекъсване, въпреки световните войни и историческите стихии? Как да си обясним, че между 1953 и 1957 година

445 градинарски семейства гаряват общо 3 125 000 форинта за строежа на Българския културен дом? Как издигнахме в наши дни паметници и чешми в памет на нашите предци, как поддържахме детска градина, училище, културен дом, църква, театър, танцови състави?“ (Данчо Мусев)

Тайната е в нашето минало. Тя се крие в родолюбието, завещано ни от предците, и в стремежа към свобода. Тайната е в почтения и благороден труд и в толерантността на приемащата нация. Тайната е в нашата двояка идентичност.

За тази идентичност в денник и празник се грижи Дружеството на българите в Унгария, което през 2014 г. отбелязва 100-годишнината от осно-

ваването си с мащабна поредица от празненства. Патрони на този юбилей бяха Янош Агер, президент на Унгария, и Маргарита Попова, тогава вицепрезидент на Република България.

През 2014 г. започна ново летоброене. Дружеството на българите в Унгария приветства началото на ново столетие, чиято хроника днес пишат българите в Унгария. А гали следващите 100 години ще са епоха на възход или падение, зависи единствено от нас. Залогът е голям, но не ще допуснем грешка, ако следваме гумите на основателя на дружеството – Лазар Иванов: че „бъдещето се гради не само с мотика, а с вяра в Бога и с отворени очи“.

MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK EGYESÜLETE

„Mi a titka annak, hogy a magyarországi bolgárok egy évszázadon át, világháborúk és történelmi viharok ellenére, szinte megszakítás nélkül megőrizték közösségük erejét és fenn-tartották intézményi hátterüket? Mi a titka annak, hogy 1953–1957 között 445

kertészcsalád összesen 3.125.000,-Ft-ot adományozott a bolgár művelődési ház felépítésére. Mi a titka annak, hogy napjainkban is közösen állítottunk szobrokat, ivókutakat őseink tiszteletére, hogy óvodát, iskolát, művelődési házat, templomot, színházat, tánc-csoportokat tartunk fenn.“ (Muszev Dancso)

A titok ott van a múltunkban. A titok az őseink által ránk hagyományozott hazaszeretben és szabadság iránti vágyunkban rejlik. A titok a tisztességes és becsületes munka és a befogadó nemzet toleranciája. A titok a bennünk rejlő kettős identitás.

Ezt az identitást ápolja a hétköznapi életben és az ünnepeken is a Magyarországi Bolgárok Egyesülete, amely 2014-ben nagyszabású ünnepségsorozat keretében emlékezett meg fennállásának 100. évfordulójáról. A centenáriumi év fővédnökei Áder János, Magyarország köztársasági elnöke és Margarita Popova, Bulgária korábbi köztársaságielnök-helyettese volt.

2014-ben új időszámítás vette kezdetét. A Magyarországi Bolgárok Egyesülete új évszázadot köszöntött, amelynek krónikáját a magyarországi bolgárok a jelenben írják. Az pedig, hogy a következő 100 év a felemelkedés, vagy a hanyatlás kora lesz-e, csak rajtunk áll. Nagy a tét, de nem hibázhatunk akkor, ha a megfogadjuk Lazar Ivanov az egyesület alapítójának szavait, miszerint „a jövőt nem csak kapával, hanem Istenbe vetett hittel és nyitott szemmel kell építeni.“

„Наш дълг, дълг на всинца ни, от най-малкия до най-големия, е да запазим и засилим единството. Неговият стимул е безграничната любов към Родината, която живее през поколенията. Но нека, изпълнявайки дългаци, да бъдем сплотени в името на онова, което остава след нас...“

ЦАР БОРИС III (1918 – 1943)

„Kötelességünk, mindnyájunk kötelessége, a legkisebbtől a legnagyobbig, hogy megőrizzük és megszilárdítsuk az egységet. Ennek ösztönzője a nemzedékeken átívelő végtelen szeretet a Haza iránt. De kötelezettségünk teljesítésekor forrjunk egységgé annak nevében, ami utánunk marad...“

III. BORISZ CÁR (1918 – 1943)

ЦЪРКВА

100-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

Българската православна църква в Унгария е най-старата църковна общност зад граница, чийто бугапещенски център е първото седалище на Западната и Средноевропейската епархия на Българската православна църква. През 2016 г. тя чества 100-годишния юбилей от своето създаване и по този повод в Унгария гостува и българският патриарх Неофит.

„Изминалите 100 години са век на единството. Век на взаимното разбиране, на традициите, на опазването на българския език и вяра, ето защо имаме причина да празнуваме“ – каза митрополит Антоний след тържествената литургия.

Църквата „Св. св. Кирил и Методий“ е едно от най-важните места не само в религиозния, а и в културния живот на българите в Унгария. От 1930-те години до 50-те години на миналия век – когато още не е построен Българският културен дом – общността провежда своите празници и възпоменания в двора на българската църква.

Понастоящем архимандрит Атанасий ръководи паството с помощта на отец Танчо Янчев Попганчев.

През 2018 година бяха извършени важни подобрения в сградата на църквата. В рамките на голям ремонт беше подменен котелът, бяха изградени вентилационната система и облицовката на комина. Беше монтиран нов модерен кондензационен котел, благодарение на което отоплението ще е значително по-ефективно и икономично.

EGYHÁZ

100 ÉVES JUBILEUM

A Magyarországi Bolgár Ortodox Egyházközség a legrégebbi határon túli egyházközség, amelynek budapesti központja volt a közép- és nyugat-európai egyházmegeye első székhelye. 2016-ban ünnepelte megalakulásának 100. évfordulóját, amelynek alkalmából Neofit bolgár pátriárка is Magyarországra látogatott.

„Az elmúlt 100 év az egység évszázada. A kölcsönös megértés, a hagyományok, a bolgár nyelv és hit megőrzésének évszázada, így van okunk az ünneplésre.” – mondta Antonij metropolita az ünnepi liturgiát követően.

A Szent Cirill és Szent Metód templom nem csak a vallási, hanem a magyarországi bolgárok kulturális életének egyik

„Вярата е окомто,
което вижда
отвъд Видимото.“

ВЕНЦЕСЛАВ КОНСТАНТИНОВ

„A hit a szem,
mely túllát a Láthatón.“

VENCESZLAV KONSZTANTINOV

legfontosabb színtere. 1930-tól az '50-es évekig, – amíg fel nem épült a Bolgár Művelődési Ház, – a bolgár templom kertjében tartotta rendezvényeit, megemlékezéseit a közösség.

Napjainkban Tancso Jancsev Popgancsev atya segítségével Atanaszij archimandrita vezeti a gyülekezetet.

2018 a templomépület számára is fontos év volt. Nagyszabású felújítás keretében kicserélésre került a kazán, szellőzőrendszer épült ki, a kéményt pedig kibélelték. Az új, modern kondenzációs kazánnak köszönhetően a fűtés jóval hatékonyabb és olcsóbb lesz.

„Бъдещето на един народ зависи от неговите училища, а душата на училището е самият учител“

ИВАН ВАЗОВ

„Egy nemzet jövője iskoláin áll vagy bukik, az iskola lelke pedig maga a tanár.“

IVAN VAZOV

УЧИЛИЩЕ

**2018 ГОДИНА – 100 ГОДИНИ
БЪЛГАРСКО УЧИЛИЩЕ В УНГАРИЯ**

Не само прозорливост е необходима, за да разбереш, че живеейки на чужда земя можеш да запазиш всичко българско в себе си и в родовата памет на семейството си, ако изучиш децата си. Не само да са грамотни, а да вървят напред гордо, смело и с отворени очи, осъзнали в себе българските си корени. Будни български градинари и търго-вци създават българско училище в галечната за нас и още по-галечна за децата ни 1918.

През годините училището премина-ва през различни етапи на развитие, сменя имена, за да се трансформира през учебната 2004-2005 в създаде-ното от Българското републиканско

самоуправление Българско училище за роден език.

За последните 10 години от своята 100-годишна история то наброява над сто ученици, които изучават българ-ски език и литература, народознание по специално написани и издадени от нас учебници.

Защото 100 български семейства искат децата им да запазят своята културна принадлежност и се гордеят с това, че са българи.

В продължение на цялата юбилейна година с поредица от събития, срещи, галаконцерти, конференции и излож-би си спомняхме, преживяхме и научавахме за историята на една от най-старите институции на българи-те в Унгария.

ISKOLA

**2018 – 100 ÉVES A MAGYAR-
ORSZÁGI BOLGÁR ISKOLA**

Józan ésszel belátható, hogy idegen földön élve csakis akkor őrizhetünk meg maguk-ban és családi emlékezetünkben mindent, ami bolgár, ha tanítatjuk gyermekeinket.

Nem csupán, hogy tudásra tegyenek szert, hanem hogy büszkén, bátran, nyi-tott szemmel haladjanak előre, tudatosít-va magukban bolgár gyökereiket.

A felvilágosult gondolkodású bolgár kertészek és kereskedők bolgár iskolát alapítottak a számunkra, s különösen gyermekeink számára a már oly távoli 1918-as esztendőben.

Az évek során számos szakaszon ment keresztül és több különböző nevet viselt, hogy végül a 2004-2005-ös tanévtől a

Bolgár Országos Önkormányzat által lét-rehozott Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolává alakuljon át.

100 éves történetének legutóbbi 10 esz-tendejében az iskola több mint 100 diákot toborzott, akik az általunk külön e célra írt és kiadott tankönyvek segítségével tanul-nak bolgár nyelvet és irodalmat, országis-meretet és közösségünk történetét.

Mert 100 bolgár család szeretné, ha gyermekei megőriznék kulturális hova-tartozásukat, s hogy büszkék legyenek bolgár mivoltukra.

A teljes jubileumi év folyamán rendez-vények, találkozók, gálakoncertek, konfe-renciák és kiállítások egész sorozatával idéztük fel, éltük át újra és ismertük meg a magyarországi bolgárok egyik legrégebb intézményének történetét.

„Децата са нашите ангели, ангелите на света, затова всички трябва да ги пазим и да се грижим за тях. Чрез децата Бог разпростира благодатта си над нас.“

ЙОРДАН РАДИЧКОВ

„A gyermekek a mi angyalaink, a világ angyalai, ezért mindnyájunknak óvni kell őket és gondoskodni róluk. Isten a gyermekek által terjeszti ki ráink áldását.“

JORDAN RADICSKOV

ДЕТСКА ГРАДИНА

През 2018 година отпразнувахме и 10-годишния юбилей на нашата детска градина, основана на 1 февруари 2008 г.

Стремежът ни е децата от малки да се докоснат до българското. Било чрез песни, било чрез стихове, било в игри, било в намирането на нови приятели. И по възможност да знаят и двата езика.

Стремим се да създадем емоционален комфорт за най-малките и вземайки под внимание техните езикови умения, имаме желание да постигнем все по-пълноценна комуникация на двата езика.

Детската градина разполага със завидна материална база и оборудване, а учителският състав отговаря на

поставените от общността високи критерии. Заслужава да водим детето си тук, където то ще бъде възпитано още от малко в обич към България. Ще научи нови стихове, песни, ритми и игри. Тук може да гледа и преживява театър, да се среща с преизвикателства, да има пъстри и красиви дни в една уникална среда.

ÓVODA

2018-ban 2008. február 1-jén alapított óvodánk 10 éves jubileumát is ünnepeltük.

Törekvésünk, hogy gyermekeink egész kicsi korukból érintkezésbe kerüljenek a bolgársággal – akár énekek, akár versek, akár játékok, akár új barátságok révén. S hogy lehetőség szerint mindkét nyelvet elsajátítsák.

Igyekszünk érzelmi komfortot biztosítani a legkisebbeknek, és tudásszintjüket figyelembe véve a két nyelven a lehető legteljesebb értékű kommunikációra való készség elérésére törekszünk.

Óvodánk irigylésre méltó bázissal és felszereléssel rendelkezik, pedagógusi állománya pedig megfelel a közösség által támasztott magas követelményeknek. Megéri idehozni gyermekeiket, ahol kicsi koruktól Bulgária iránti szeretetre neveljük őket. Új verseket, énekeket, ritmusokat és játékokat tanulnak. Itt a színházat is megismerhetik és átélhetik, kihívásokkal találkozhatnak, egyedi közegben változatos és gyönyörű napokat élhetnek meg.

СГРАДАТА НА БАЙЗА 44

Сграда, която задължава и изисква уважение. Една от най-красивите сесионни сгради на Будапеща се ползва и стопанисва от нас. Тук се помещава Българското републиканско самоуправление, училището, детската градина, театърът, изследователският институт, галерията, библиотеката и документационият център. Истинско културно-образователно средище. Изпълнено с живот. Този живот и тази сграда искат своето. Не е лесно да погържаш такъв имот, който е и паметник на културата. След смяната на

прозорците по стълбището и ремонта на покрива, след реконструкцията на двора през 2016, тази година започна реконструкцията на физкултурния салон и превръщането му в модерна зала за конференции и събития. Към него се изграждат необходимите за целта модерни помещения и санитарни възли. Най-болното място беше неработещият стар асансьор. Налагаше се да бъде ремонтиран из основи и приведен в движение. Мечта. Вече сбъдната. От началото на юли имаме асансьор и поправен покрив.

A BAJZA UTCA 44. ALATTI ÉPÜLET

Egy épület, mely tiszteletet érdemel és követel. Budapest egyik szecessziós épületét közösségünk használja és tartja fenn. Itt működik a Bolgár Országos Önkormányzat, az iskola, az óvoda, a színház, a kutatóintézet, a galéria, a könyvtár és a dokumentációs központ. A kultúra és oktatás igazi fókuszpontja. Tele élettel. De ez az élet és ez az épület megköveteli a magáét. Nem könnyű fenntartani egy ilyen ingatlant, mely műemlék is egyben. Miután 2016-ban kicseréltettük a lépcsőházi ablakokat, kijavítottuk a tetőt és felújítottuk az udvart, idén megkezdődött a tornaterem felújítása és modern, konferenciák és rendezvények tartására alkalmas terem alakítása. Ezt a célhoz nélkülözhetetlen modern helyiségek és vizesblokkok megépülése kísérte. De a legfájóbb pont a működésképtelen régi lift volt, melyet alapjaiban kellett felújítani és újra mozgásba hozni. Egy álom, mely immár valóra vált. Július elejétől van liftünk, és a tető is kijavításra került.

„Домът се свързва
с всичко родно до
сърцето на човека.“

НЕИЗВЕСТЕН АВТОР

„Az otthon mindahhoz
kötődik, ami kedves
az ember szívének.”

ISMERETLEN SZERZŐ

БЪЛГАРСКИЯТ КУЛТУРЕН ДОМ

Българският културен дом отпразнува своя 60-годишен юбилей на 9 септември 2017 година. На тази дата отваря врати едно от най-важните средища на българите в Унгария.

Той е важно място за обществен живот, култура и забавление, място, където поколение след поколение се наследяват традиции и обичаи.

Изграден с даренията на 445 семейства, с годините той се оказва тесен за нашите цели и амбиции, за предизвикателствата на новото време. На 1 октомври 2018 година започна нов етап в неговото развитие.

Модернизацията и осъвременяването започна с подновяване на отоплителната система през 2016 година.

Желанието да създадем нов модерен дом срещна подкрепа, както от българската, така и от унгарската държава.

Според архитектурния план през 2019 година започна надграждането на ново ниво, с асансьор. Мултифункционалната зала на новия етаж ще бъде подходяща за репетиции, изложби и конференции. Новите гримьорни ще имат връзка със сцената. А сградата ще бъде снабдена със служебен вход. През последните няколко месеца голяма част от този проект се превърна в действителност.

BOLGÁR MŰVELŐDÉSI HÁZ

A Bolgár Művelődési Ház 2017. szeptember 9-én ünnepelte 60 éves jubileumát. Ezen a napon nyitotta meg kapuit a magyarországi bolgárok egyik legjelentősebb központja.

A társadalmi élet, a kultúra és a szórakozás fontos színtere, olyan hely, ahol nemzedékek adják át egymásnak a hagyományokat és szokásokat.

A 455 család adományából épült Művelődési Ház az évek múltával szűknek bizonyult céljaink és ambícióink, az új idők kihívásai számára.

A fűtési rendszer modernizációjára és korszerűsítésére 2016-ban került sor.

De a vágyunk, hogy egy új, modern Művelődési Házat építsünk, támogatásra talált a bolgár és a magyar államnál is.

Az építési tervnek megfelelően 2019-ben új szint építése kezdődött meg, amely lifttel lesz elérhető. Az új emelet multifunkcionális terme alkalmas lesz próbák, kiállítások és konferenciák céljára. Az új öltözőszobák összeköttetésben lesznek a színpaddal. Az épület ezen kívül szolgálati bejáratot is kap. Az utóbbi néhány hónap folyamán e terv nagy része immár valósággá vált.

„Изкуството е преди всичко къс
душа, а после преобразена видимост.“

СИРАК СКИТНИК

„A művészet elsősorban egy darab lélek,
másodsorban átformált vizualitás.“

SZIRAK SZKITNIK

ГАЛЕРИЯ Б44

През есента на 2014 година отвори врати и създадената от Българското републиканско самоуправление Българска галерия Б44.

Живопис, графика, скулптура, приложни изкуства, фотография намират място по стените на двете професионално оборудвани зали.

Създавайки важната ролята на изкуството в живота на всеки човек Българското републиканско самоуправление създаде истинско средище за живеещите тук български художници.

Галерията е пространство за общи и самостоятелни изложби на българските художници в Унгария, за пленери и фотоконкурси, място за професионални срещи и дебати.

Самоуправлението откупи по няколко творби от всеки от художниците, като с това постави и началото на една постоянна експозиция. Откриването на галерията беше съпроводено с издаването на каталог на постоянната експозиция, по страниците на който се срещаме и със самите художници.

B44 GALÉRIA

2014 őszen megnyitotta kapuit a Bolgár Országos Önkormányzat által alapított B44 Bolgár Galéria is.

A festészet, a grafika, a szobrászat, az alkalmazott művészetek és a fotóművészet egyaránt helyet kapnak a két professzionálisan berendezett terem falai közt.

Felismerve, milyen fontos szerepet tölt be a művészet sokunk életében, a Bolgár Országos Önkormányzat igazi központot hozott létre az itt élő bolgár képzőművészek számára.

A galéria a magyarországi bolgár

képzőművészek közös és önálló kiállításainak, plein air rendezvényeknek és fotópályázatoknak, szakmai találkozóknak és vitáknak biztosít teret.

Az Önkormányzat minden művésztől vásárolt néhány alkotást, megvetve ezzel egy állandó kiállítás alapját is. Ennek katalógusa a galéria megnyitójával egyidőben jelent meg, lapjain magukkal a művészekkel találkozunk.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ИНСТИТУТ НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

През 2016 г. бе основан Изследователският институт на българите в Унгария.

Негова задача е да изследва и събере материали за миналото и настоящето на българската общност в Унгария. Главна цел на институцията е да издирва, преработва, систематизира, дигитализира и съхранява българските архиви в Унгария. Голям акцент се поставя върху изследването на миналото на българските градинари, както и на обобщаването на историческото и културно наследство на унгарския и българския народ.

Институтът има изградени партньорски връзки с такива институции като Регионалния исторически музей – Велико Търново, Музея на гурбетчийското градинарство в Лясковец и Шуменския университет.

INTÉZMÉNYEK

2016-ben megkezdte működését a Bolgár Kutatóintézet, amely a magyarországi bolgárok múltját és jelenét hivatott feltérképezni.

Az intézmény fő célja a magyarországi bolgár vonatkozású archívumok feltárása, feldolgozása, rendszerezése, digitalizálása és karbantartása. Nagy hangsúlyt fektetnek a bolgár kertészek múltjának feltárására, továbbá a magyar és a bolgár nép történelmi és kulturális örökségének összegzésére.

Az intézet olyan neves intézményekkel alakított ki partnerkapcsolatot, mint a Veliko Tarnovó-i Regionális Múzeum, a Ijaszkoveci Kertészmuzeum vagy éppen a Sumeni Tudományegyetem.

ЯНТРА И РОСИЦА

2016 ГОДИНА – 20-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ НА ЯНТРА

Чувството да си българин не е само в езика, в думите. То е в мислите, сърцата, стъпките, песните, ритмите.

С усета за това Данчо Мусев и Анна Салаи основават танцов състав Янтра. Те знаят, че реката не пресъхва, само когато в нея се вляят груги води, реки и потоци.

Намирайки символ в това как река Росица се влива в Янтра на земята, от която идват много българи в Унгария, те основават още един състав за най-малките с име Росица. Тук прохождат в света на танца, най-малките членове на нашата общност.

И двата състава пресъздават пълнотата на българския фолклор, в репертоара са включени автентични танци от всички етнографски области на България – шопски, северняшки, добруджански, тракийски и пирински.

Игранията от тях оригинални и тематични народни танци са поставени от български хореографи.

И двата състава, които са угостени със званието „Представителен ансамбъл на ЦИОФФ България“, носители са на много награди и отличия. Една от най-важните в историята им е наградата „За малцинствата“ в Унгария.

През 2016 година в рамките на Булфест беше отпразнуван 20-годишният юбилей на Янтра. А на всеки празник, посветен на деня на българската просвета и култура, се наслаждаваме на дебюта на най-малките танцьори от нашата общност.

JANTRA ÉS ROSZICA

2016 – A JANTRA 20 ÉVES JUBILEUMA

Az érzés, hogy bolgár vagy, nem csupán a nyelvben, a szavakban lakozik. Ott van a gondolatokban, a szívekben, a lépésekben, a dalokban, a ritmusokban.

Ezzel az érzéssel alapította meg Muszev Dancso és Szalay Anna a Jantra táncegyüttest.

De tudták, hogy a folyó csak akkor nem szárad ki, ha más vizek, folyók és patakok ömlenek belé.

„A horo mágikus szertartás – az egység, a kör szimbóluma. Az energia, melyet a horo járása közben megtapasztalunk, összehasonlíthatatlan minden más táncsal.“

БАБА ВАНГА

„Хорото е магичен ритуал – символ на единството, на кръга. Онази енергия, която изпитваме, докато играем хоро, е несравнима с друг танц.“

SZIRAK SZKITNIK

Szimbólumot találva abban, ahogy a Roszica folyó a Jantrába ömlik, éppen azon a vidéken, ahonnan a magyarországi bolgárok legnagyobb része származik, Roszica néven újabb együttest alapítottak a legkisebbeknek. Közösségünk legifjabb tagjai itt teszik meg első lépéseiket a tánc világában.

Mindkét együttes a bolgár folklór gazdag változatosságát vonultatja fel, repertoárjukban Bulgária minden etnográfiai régiójából – sop, északi, dobudzsai, trák, pirini – találunk autentikus táncokat.

Az általuk előadott eredeti és tematikus néptáncokat bolgár koreográfusok állítják színpadra.

A két együttes – melyet a CIOFF Bulgária kiváló minősítésben részesített – számos díjat és kitüntetést nyert el. Ezek körül az egyik legfontosabb a magyarországi Kisebbségért, illetve Nemzetiségekért Díj.

A Jantra 2016-ban, a Bulfest keretei között ünnepelte 20 éves jubileumát. Közösségünk legifjabb táncosainak a Roszica tagjaként való bemutatkozását pedig minden évben a Bolgár Kultúra Napján rendezett ünnepségen élvezhetjük.

МАРТЕНИЦА

През 2017 г. най-старият състав за български народни танци в Унгария – „Мартеница“ отпразнува своя 35-и рожден ден.

От 1982 г. съставът събира и обработва изключително пъстроцветното и богато наследство на българската народна музика и танци. И с тази си дейност съставът играе важна роля в съхраняването на културата и традициите на българската националност в Унгария.

В интерес на професионалното си развитие съставът участва в специализации в България, а за хореографията на сценичните им изпълнения помагат именити български хореографи. Съставът е представлявал Унгария, а съответно и българите в Унгария, на немалко значими унгарски и чуждестранни фестивали и прояви, като същевременно редовно участва в събитията, организирани от местната българска общност.

MARTENICA

A legrégebb óta működő magyarországi bolgár néptáncegyüttes, a Martenica 2017-ben ünnepelte 35. születésnapját.

Az egyesület 1982 óta gyűjti, dolgozza fel a bolgár népzene és néptánc rendkívül színes, gazdag anyagát. Ezáltal is fontos szerepet vállal a magyarországi bolgár

nemzetiség kultúrájának és hagyományainak ápolásában.

Szakmai fejlődésük érdekében bulgáriai továbbképzéseken vesznek részt, táncaik színpadra állításában ismert bulgáriai koreográfusok segítenek. Magyarországot, illetve a magyarországi bolgarságot több jelentős hazai és külföldi fesztiválon, rendezvényen képviselték, miközben a helyi bolgár közösség rendezvényein is rendszeresen fellépnek.

БИЛЯНА

През 2018 г. танцовият състав „Билиана“ отпразнува своя 15-ти рожден ден.

Съставът е считан за същински куриоз в културната палитра на националностите в Унгария, защото нито неговият ръководител, нито членовете му са с български произход. Членове на състава са настоящи и бивши ученици и преподаватели от Реформатската гимназия и Професионална гимназия по медицина „Нагкун“ в Карцаг, а техен ръководител е Янош Майор.

Танцовият състав „Билиана“ си е поставил за цел засилването на чувството за идентичност на местните българи и опазването на традиционната българска култура. Членовете на състава редовно посещават танцови лагери в България, освен това са постоянни участници в проявите на българската националност в Унгария.

BILJANA

2018-ban ünnepelte 15. születésnapját a Biljana néptáncegyüttes.

A táncsoport valódi kuriózumnak számít a hazai nemzetiségi kulturális élet palettáján, hiszen sem vezetője, sem pedig tagjai nem bolgár származásúak. Az együttes tagjai a karcagi Nagykun Református Gimnázium és Egészségügyi Szakgimnázium jelenlegi és egykori tanulói és tanárai, vezetőjük Major János.

A Biljana Néptáncegyüttes a hazai bolgárok identitástudatának erősítését és a hagyományos bolgár kultúra megőrzését tűzte ki céljául. Az együttes tagjai rendszeresen vesznek részt bulgáriai tánctáborokon, továbbá a magyarországi bolgár nemzetiségi rendezvényeinek is állandó fellépői.

ЗОРНИЦА

Съставът, създаден от Лиляна Зафирова, достойно отбеляза своя 15-годишен юбилей през 2015 година.

С течение на годините египетски 18-годишен мъж се е превърнал в удоволствие, в семейство. 20 жени, различни по възраст, но еднакви по душа. Българки! Приобщили съпрузи, деца, приятели и дали на общността ни над 40 внуци.

Обединени от любовта си към танца, от интереса си към българските песни и обичаи, от необходимостта да споделят красотата на автентичния фолклор, те се превърнаха в гръбнак на много наши празници. Бабинген, Трифон Зарезан, Гергьовден, 24 май, Димитровден. Имат много участия по фестивали и често гостуват в България.

Помнят, уважават, пазят, съхраняват. Искат да предават на поколенията това, което са научили, открили и натрупали през годините.

ZORNICA

A Zafirova Liljana által alapított együttes 2015-ben méltóképpen ünnepelte 15 éves jubileumát.

Az évek során 18 esztendő kemény munkája élvezetbe fordult, és családdá formálta a tagokat. 20 nőt, akik korban különböznek, de lelkükben egyek. Bolgár nők! Akik bevonták férjeiket, gyermekeiket, barátait is, és több mint 40 unokát adtak közösségünknek.

Egyesülve a tánc iránti szeretetben, a bolgár népdalok és szokások iránti érdeklődésben és a vágyban, hogy másokkal is megosszák az autentikus bolgár folklór szépségét, számos ünnepünk – Bábanap, Szőlőmetsző Szent Trifon napja, Szent György napja, május 24-e, Szent Demeter napja – gerincévé váltak. Emlékeznek, tiszteletet adnak, őriznek, életben tartanak. Át kívánják adni a jövő nemzedékeknek mindazt, amit az évek folyamán tanultak, felfedeztek és felhalmoztak.

ПРАВО

„Право“ чества своя 20-годишен юбилей през 2017 г. Съставът е основан от Чила Борош и Атила Гера като акомпаниращ оркестър на Танцовия състав „Балкан“ от Бекешчаба.

В репертоара на оркестъра присъстват автентични сръбски, македонски и български инструментални мелодии и песни, както и собствени обработки.

Членовете на оркестъра, а също и младите българи от Унгария смятат за важно балканският фолклор, в това число и българският, да се разпространяват във възможно най-широк кръг, затова не само изнасят концерти, а и редовно организират танцови къщи и акомпанират на българския танцов състав „Янтра“. През изминалите 20 години групата е издала три албума, последният от които излезе през 2013 г. със заглавието „Ой ти моме“.

PRAVO

A Pravo zenekar 2017-ben ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. Az együtttest Boros Csilla és Gera Attila alapították a békéscsabai Balkán Táncegyüttes kísérőzenekaraként.

A zenekar repertoárjába autentikus szerb, makedón és bolgár hangszeres, valamint énekes dallamok és saját feldolgozások is szerepelnek.

A zenekar tagjai a fiatal magyarországi bolgárokkal együtt, fontosnak tartják, hogy minél szélesebb körben terjesszék a Balkán, ezen belül Bulgária folklórját, ezért nem csak koncerteznek, hanem rendszeresen tartanak táncházakat, valamint kísérik a Jantra Bolgár Táncegyüttest. Az elmúlt 20 évben három lemezt adtak ki, az utolsót „Oj ti mome” néven 2013-ban.

ТЕАТЪР

Българската общност в Унгария има свой театър – Малко театро. Единственият професионален български театър зад граница, който отпразнува своя 20-годишен юбилей през 2016 година.

Създаден от Габриела Хаджикостова и Ицван Наги в желанието им да разпространяват българската театрална култура в Унгария и да възпитаваат младото поколение в обич към красотата, към изкуството, към театъра.

Малко театро е пространство за диалог между изкуствата, което далеч надхвърля пределите на Будапеща. Като база за своята театрална работилница Малко театро получава в сградата на ул. Баўза 44, която функционира като Българско културно средище. Първото представление на тази сцена е през 2013 година.

Тук се раждат гетските представления, камерните постановки, перформансите и концертите, тук гостуват поканените от театъра изтъкнати български творци. Тук се раждат представления – плод на сътрудничество с театри от България.

Една от целите на Малко театро през последните години е да кани култови спектакли и театрали от България, за да могат българи тук да се докоснат до постиженията на

стойностния съвременен български театър.

Непосредственият диалог със зрителите в театралната зала е изключително важен за творческия екун на театъра.

СЗІННІЗ

A magyarországi bolgár közösségnek saját színháza van – a Malko Teatro. Az egyetlen határon túli bolgár professzionális színtársulat 2016-ban ünnepelte 20 éves jubileumát.

Hadzsikosztova Gabriella és Nagy István alapította azzal a céllal, hogy megismertessék a bolgár színi kultúrát Magyarországon, s hogy az ifjú nemzedéket a szépség, a művészet, a színház iránti szeretetre neveljék.

„Театърът е висш културен институт, най-висшият за живота на художественото слово на един народ. Държави, които знаят какво правят, знаят и защо поддържат театъра.“

ПЕНЧО П. СЛАВЕЙКОВ

„A színház magas rendű kulturális intézmény, a legmagasabb rendű egy nép szavalóművészete szempontjából. Azok az államok, amelyek tudják, mit csinálnak, azt is tudják, miért tartják fenn a színházat.“

PENCSE SZLAVEJKOV

A Malko Teatro Budapest határait mesze meghaladó művészetközi párbeszéd tere. Valódi színházi műhelynek alkalmas bázist a Malko Teatro a Bajza utca 44. alatti épületben kapott, mely igazi bolgár kulturális központként működik. E színpadon az első előadásra 2013-ban került sor.

Itt születnek a gyermekdarabok, a kamaraelőadások, fellépések és koncertek, itt lépnek fel a színház által meghívott neves bolgár művészek. Itt születnek a bolgár színházakkal való együttműködés keretében megvalósuló előadások.

Az utóbbi években a Malko Teatro egyik célja kultuszdarabok és -színeszek meghívása Bulgáriából, hogy az itteni bolgár közösség megismerkedhessen az értékes kortárs bolgár színház eredményeivel.

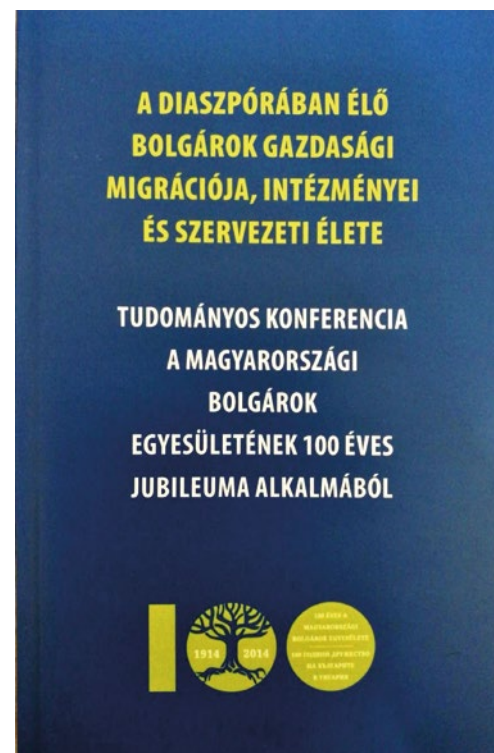
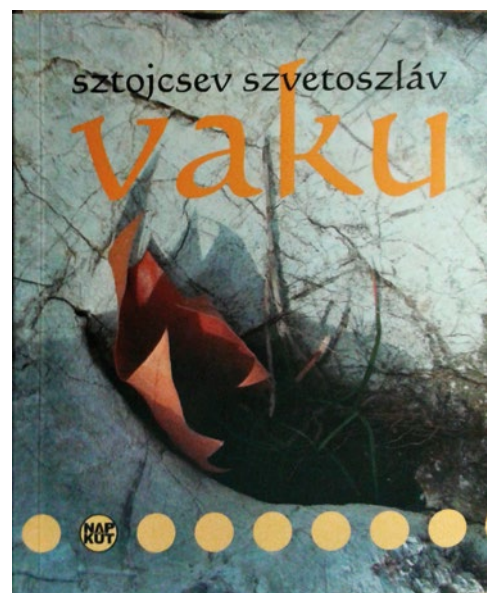
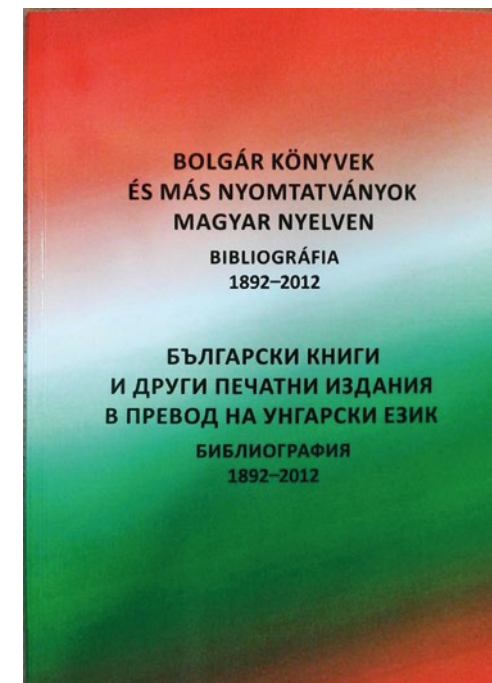
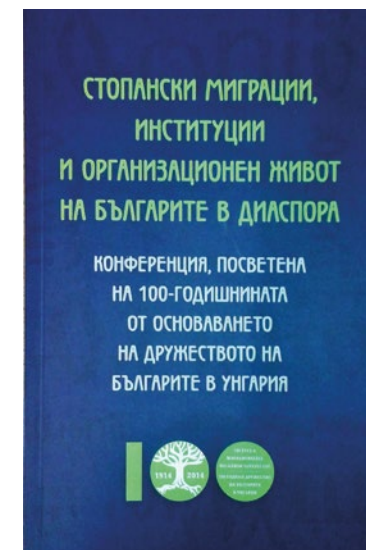
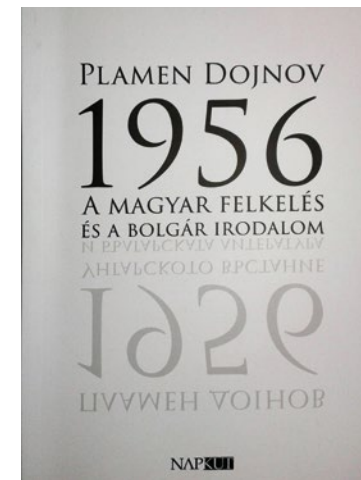
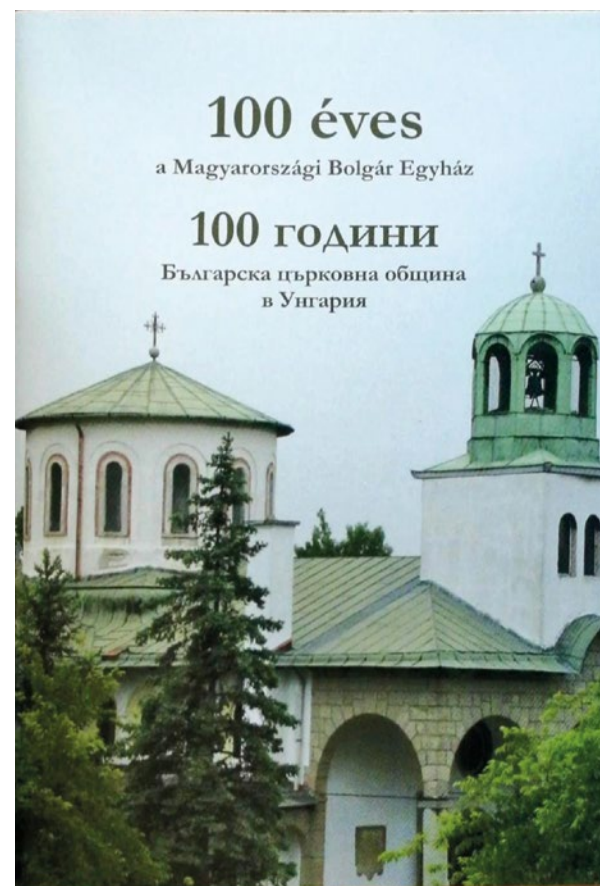
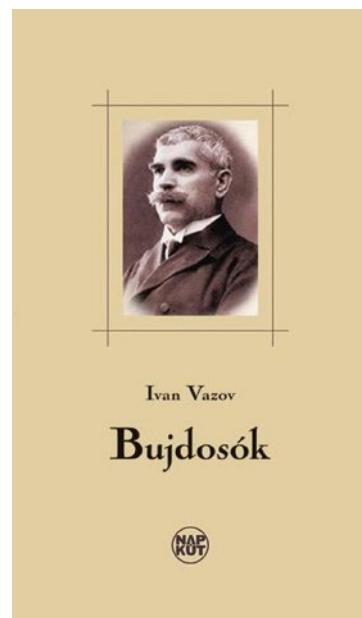
A színházterem közönségével való közvetlen párbeszéd különösen fontos a színház művészei számára.

„Народът трябва да се просвещава;
един непросветен народ е враг
на себе си: непросветеният народ,
колкото и каквито права да има,
се самолишава от тях.“

ТОДОР ВЛАЙКОВ

„A nemzetnek művelődnie kell;
egy műveletlen nemzet önmaga ellen-
sége: a műveletlen nemzet, bármennyi
és bármiféle joggal bírjon is, önmagát
fosztja meg tőle.“

TODOR VLAJKOV

ЧЕШМИ

Смисълът да изграждаш чешма е да запазиш паметта на близките си, казват рогопчани.

През 2014 година българите в Унгария съградиха първата чешма-паметник на българските градинари на площа „Бошняк“. Мястото не е избрано случайно. До началото на 90-те години тук се е намирал пазарът на едро, където са пласирали продукцията си българските градинари в Унгария. Именно те са отпъicali пътеката, по която вървим, гордо заявявайки, че сме българи в страната, която сме избрали за свой дом.

Паметникът символизира не само 100-годишното минало, а и задружността на нашата общност.

Издигането на паметника е инициатива на Българското републиканско самоуправление и Българското самоуправление в Зууго и е дело на скулптора Огнян Кожухаров.

През 2016 беше изградена Рогопската чешма в Кишпещ. Рогопската чешма и Българската розова градина на улица „Йотвъош“, изградени на мястото на някогашната открита малка сцена в резултат от съвместните усилия на Смолян и Кишпещ, са достоен паметник на дружбата и връзките между побратимените градове, на българската общност в Кишпещ, както и

на българските градинари, работили някога тук.

Третата чешма беше съградена през 2017 от Българското национално самоуправление на Шорокшар по повод 10-годишнината от побратимяването на Шорокшар и българския град Твър-гуца. Тя е е дело на скулптора Огнян Кожухаров и е паметник на българските градинари.

Изграждането ѝ е подкрепено от кметството на Шорокшар.

През 2018 по случай геня на бългaро-унгарското приятелство бе осветена чешма, съградена в Сигетсент-миклош, едно от унгарските селища с традиционна българска общност.

Този паметник, чиято цел е да увековечи паметта за българските градинари, е осъществен със съдействието на кметството на Сигетсентмиклош, Българското самоуправление в Сигетсентмиклош и Българското републиканско самоуправление. А по инициатива на местното българско самоуправление една от улиците в Сигетсентмиклош ще носи името „Български градинар“.

IVÓKUTAK

Kutat azért épít az ember, hogy megőrizze szerettei emlékét – mondják a Rodope-beliek.

2014-ben a magyarországi bolgárok a Bosnyák téren felállították az első bolgárkertész-émlékművet és ivókutat. Nem véletlenül választották ezt a helyet. A 90-es évek elejéig itt működött a nagybani piac, ahol a magyarországi bolgár kertészek elhelyezték áruikat. Ők voltak azok, akik kitaposták az ösvényt, melyen ma járunk, büszkén hangoztatva, hogy bolgárok vagyunk az országban, melyet otthonunkul választottunk.

Az emlékmű nem csupán 100 éves múltjukat jelképezi, hanem közösségünk összetartását is.

Az emlékkút a Bolgár Országos Önkormányzat és a Zuglói Bolgár Önkormányzat kezdeményezésére épült, és Kozsuharov Ognyan szobrászművész munkája.

2016-ban Kispesten rodopei ivókút épült. A rodopei kút és a Bolgár Rózsakert, melyek Szmoljan és Kispest közös erőfeszítéseinek eredményeként épült meg az egykori szabadtéri kasszínpad helyén, méltó jelképe a két testvérváros barátságának és kapcsolatainak, a kispesti bolgár közösségnek, valamint az egykor itt tevékenykedő bolgárkertészeknek.

A harmadik kutat 2017-ben építtette a Soroksári Bolgár Önkormányzat Soroksár és Tvardica bolgár város testvérvárossá válásának tizedik évfordulója alkalmából. Kozsuharov Ognyan szobrászművész munkája, s a bolgár kertészeknek állít emléket.

Megépítését Soroksár Polgármesteri Hivatala támogatta.

„Вятър замита стъпките ни – първо страстите, после времето ни поглъща. Съгради се тази чешма, защото камъкът е по-траен от нас, а водата вечна“

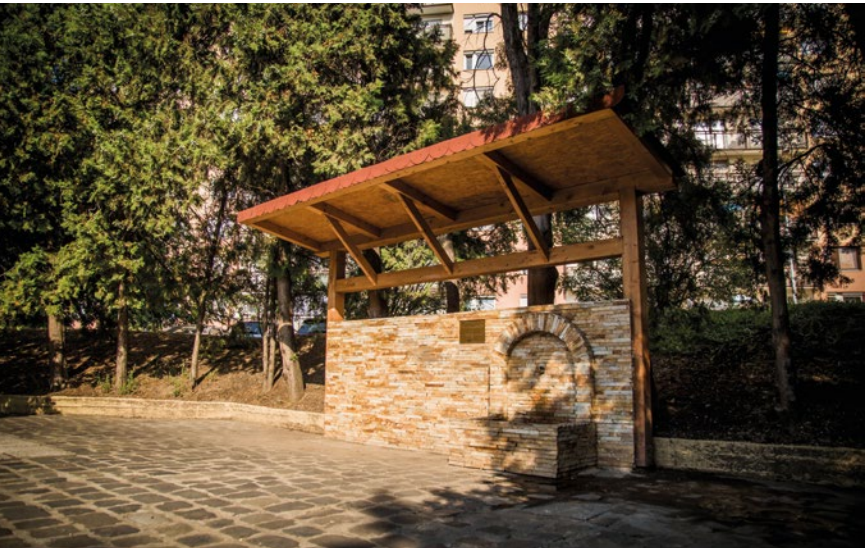
НАДПИС, ИЗДЯЛАН ВЪРХУ КАМЕННА ПЛОЧА, КОЯТО СЕ СЪХРАНЯВА В ЕТНОГРАФСКИЯ КОМПЛЕКС ЕТЪРА

„A szél elsöpri nyomainkat – előbb a szenvedélyek nyelnek el, majd az idő. E kút azért épült, mert a kő tartósabb, mint mi vagyunk, a víz pedig örök.“

EGY, AZ ETARI ETNOGRÁFIAI KOMPLEXUMBAN ŐRZÖTT KŐLAPRA VÉSETT FELIRAT

2018-ben a bolgár-magyar barátság napja alkalmából kutat szenteltek fel Szigetszentmiklóson is, mely egyike a nagyszámú bolgár közösséggel rendelkező magyar településeknek. Az emlékmű, melynek célja a bolgárkertészek emlékének megőrkítése, Szigetszentmiklós Polgármesteri Hivatala, a Szigetszentmiklói Bolgár Önkormányzat és a Bolgár Országos Önkormányzat együttműködésével valósult meg. A helyi bolgár önkormányzat kezdeményezésére pedig Szigetszentmiklós egyik utcája a Bolgárkertész utca nevet fogja viselni.

ПАМЕТНИЦИ

ПАМЕТНИКЪТ „БЪЛГАРСКИ ДУЛАП“ В ХАЛАСТЕЛЕК

През 2017 година отбелязахме 10 години от изграждането на паметника по инициатива на семейство Кушеви, на Ласло Иванчик и на Българското самоуправление в Халастелек, в знак на почит пред труда на българските градинари. За това има принос Кметството на Халастелек, Българското републиканско самоуправление и други български самоуправления. Паметникът – уникалният за Европа български дулап, е изработен от двамата местни гърбогелци, Ласло Рейх и неговия син, по снимка, по образец на оригиналното колело в Музея на градинаря в Лясковец. Дулапът за вагене на вода за поливане е функциониращ и достоен паметник на първите български заселници, които полагат основите на селището в началото на XX век.

ПАМЕТНИК НА СТЕФАН ДУНЬОВ

През 2017 година по инициатива на Българското самоуправление в XIII район и с подкрепата на Българското републиканско самоуправление, Столичното българско самоуправление и Българското самоуправление от V район бе открит бюст-паметник на полковник Стефан Дуньов в XIII район. Бюстът е дело на скулптура Огнян Кожухаров.

Животът на Стефан Дуньов, независимо от произход, място и време, може и днес да служи за пример. Много народи го смятат за свой герой и с право се гордеят с него. Роден българин, той се бори за свободата и независимостта на Унгария, пролива кръвта си за Италия. Живот заслужаващ благодарност и уважение.

EMLEKMŰVEK

A HALÁSZTELEKI „BOLGÁRKERÉK”

2017-ben volt 10 éve, hogy a Kusev család, Ivancsik László és a Halászteleki Bolgár Önkormányzat kezdeményezésére a Halászteleki Polgármesteri Hivatal, a Bolgár Országos Önkormányzat és további bolgár önkormányzatok hozzájárulásával megépült ez a bolgár kertészek munkája előtt tisztelgő emlékmű. Az egész Európában egyedülálló bolgárkereket két helyi asztalosmester, Reich László és fia készítette a Ijaszkoveci Kertészmuzeumban található eredeti, meglehetősen romos állapotban lévő kerék mintájára. Az öntözőkerék működőképes, és méltó emléket állít az első bolgár telepéseknek, akik a 20. sz. elején lefektették a település alapjait.

DUNYOV ISTVÁN EMLÉKMŰVE

2017-ben a XIII. kerületi Bolgár Önkormányzat kezdeményezésére, a Bolgár Országos Önkormányzat, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és az V. kerületi Bolgár Önkormányzat támogatásával átadásra került Dunyov István ezredes mellszobra a XIII. kerületben. A szobor Kozsuharov Ognyan szobrászművész alkotása.

Dunyov István élete származástól, helytől és időtől függetlenül ma is példaként szolgálhat. Több nemzet vallja a hőségnek, és joggal büszke rá. Bolgárnak született, harcolt Magyarország szabadságáért és függetlenségéért, vérért hullatta Olaszországért. Olyan életút ez, mely hálát és tiszteletet érdemel.

ВОЕННИ МЕМОРИАЛИ

БРАТСКАТА МОГИЛА В РАКОШ-КЕРЕСТУР

През 2017 година беше реконструирана и Братската могила в гробището Ракошкерестур, в което са погребани загиналите в Първата световна война български войници. Между тях са и гробовете на 11 войници от българската общност в Унгария, призвани да изпълнят военната си служба в България. Те са се сражавали в реговете на Българската армия и са загинали тук, в Унгария. Страната, в която са се родили и израстнали като българи. 11 войници, наши сънародници, братя, синове на тукашни българи.

Александър Младиневски, Андрей Пелов, Арнолд Докторов, Димитър Гаждарски, Злати Йовчев, Калман Доков, Лазар Иванов, Маньо Геновски Денчев, Пенчо Филипов Стоянов, Севастиян Стоянов, Христо Стаменов.

Именно затова Българското републиканско самоуправление и много местни самоуправления счетоха за свой дълг да се включат и подкрепят реконструкцията, извършена по инициатива на полк. Борислав Игов, военен аташе на България в Унгария.

KATONAI EMLÉKHELYEK

A TESTVÉRI HALOM A RÁKOSKERESZTÚRI TEMETŐBEN

2017-ben felújításra került a Testvéri Halom is a rákoskeresztúri Új Köztemetőben, ahol az első világháborúban elesett bolgár katonák sírhalmi található. Köztük 11, a magyarországi bolgár közösséghez tartozó katonái is, akiket Bulgáriába hívtak be katonai szolgáltra. A bolgár hadsereg soraiban harcoltak, s itt, Magyarországon veszítették életüket. Az országban, ahol bolgárként születtek és nőttek fel.

Mladinevszki Alekszandar, Pelov Andrej, Doktorov Arnold, Gajdarszki Dimitar, Jovcsev Zlati, Dokov Kálmán, Ivanov Lázár, Genovszki Dencsev Manjo, Filipov Sztojanov Pencso, Sztojanov Szevasztián, Sztamenov Hriszto.

A Bolgár Országos Önkormányzat és számos helyi bolgár önkormányzat éppen ezért kötelességének érezte, hogy támogassa a felújítást, melyet Boriszlav Igov ezredes, Bulgária magyarországi katonai attaséja kezdeményezett.

„Само онзи, който е свободен, само той може да се нарече човек в пълния смисъл на думата.“

ХРИСТО БОТЕВ

„Csak aki szabad, csak az nevezhető embernek a szó teljes értelmében.“

HRISZTO BOTEV

НАГРАДИ

НАГРАДА 3 МАРТ

Плакетът на наградата е изработен от Огнян Кожухаров, тя се присъжда всяка година на националния празник на България 3 март от Българското републиканско самоуправление в знак на признателност и уважение на тези от нас, които имат високи заслуги за културното и историческо развитие на общността ни. Досега е присъдена на Лиляна Зафирова през 2016, на Ленке Чукхейи през 2017, на Иван Удварев и Александър Варо през 2018 и на Георги Иринков и Славчо Костадинов през 2019. Имена, които задължават.

2016 – Лиляна Зафирова Бюди Гезане Bűdy Gézáné Zafirova Liliana

2017 – Ленке Чукхейи Лелкеш Дьоргне Lelkes Györgyné Csíkhelyi Lenke

2018 – Иван Удварев, Александър Варо Udvarev Iván, Varró Alexander

2019 – Георги Димитров Иринков, Славчо Костадинов Коркудов Irinkov Dimitrov Georgi, Korkudov Kosztadinov Szlavcsó

НАГРАДА „ЗА НАЦИОНАЛНОСТИТЕ“

Всяка общност има своя двигател, без който общността не би била там, където се намира. С наградата „За националностите“ унгарското общество отдава признание за дейността, компетентността и положените от тези „двигатели“ усилия.

Отличието се дава на личности или организации, които извършват неоченима дейност в областта на обществения живот, образованието, културата, религията и науката, а също така в медиите и стопанското самоуправление в интерес на унгарските националности.

Носители на отличието от българската общност в Унгария са:

2015 – Светла Късева

2016 – Сдружение за автентичен фолклор „Зорница“

2017 – Детски танцов състав „Росица“

2018 – Николо Паров

НАГРАДА „PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE“

Националностите дават на страната сили и енергия, които са носители на вечни ценности. Затова през 2005 г. бе учредена наградата „Pro Cultura Minoritatum Hungariae“. (За културата на малцинствата в Унгария)

Отличието се присъжда на личност или организация, допринесли за доброто съжителство на народите в Карпатския басейн с дейността си за опазването и развитието на културното наследство сред националностите в Унгария, както и в областта на националната просвета и култура.

2015 – Димитранка Мишколци

2017 – Танцов състав „Виляна“

2018 – Огнян Кожухаров

2019 – Чаба Габор Немет

ДÍJAK

A MÁRCIUS 3-A DÍJ

Egy Kozsuharov Ognyan által kidolgozott plakett, mely minden év március 3-án, Bulgária nemzeti ünnepén közösségünk azon tagjainak kerül odaítélésre, akik komoly érdemekkel bírnak a közösség kulturális és történeti fejlődése terén. Eddig 2016-ban Zafirova Liljana, 2017-ben Csíkhelyi Lenke, 2018-ban Udvarev Iván és Varró Alexander, 2019-ben Irinkov Georgi és Kosztadinov Szlavcsó nyerte el. Csupa olyan név, amely kötelez.

NEMZETISÉGEKÉRT DÍJ

Minden közösségnek megvan a maga motorja, aki, vagy akik nélkül nem tarthatna ott a közösség, ahol jelenleg is tart. Az ő munkájukat, rátermettségüket, erőfeszítéseiket pedig a többségi társadalom is elismeri a Nemzetiségekért Díj formájában. Az elismerést azok a személyek, szervezetek vehetik át, akik/amelyek példaértékű munkát végeznek a magyarországi nemzetiségek érdekében közéleti, oktatási, kulturális, egyházi, tudományos területen vagy a tömegtájékoztatásban, illetve a gazdasági önszerveződésekben. A magyarországi bolgár közösség díjazottjai:

2015 – Kjoszeva Szvetla

2016 – Zornica Hagyományörző Egyesület

2017 – Roszica Gyermekek Néptáncgyűttes

2018 – Parov Nikola

PRO CULTURA MINORITATUM HUNGARIAE DÍJ

A nemzetiségek az országnak olyan erőt és energiát adnak, amelyek örök értékeket képviselnek. Ezért is hozták létre 2005-ben Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjat.

Az elismerést olyan személynek vagy szervezetnek adományozható, aki vagy amely a Magyarországon élő nemzetiségek körében anyanyelvű kulturális örökség megtartásáért, fejlesztéséért és a nemzetiségi közművelődés és kultúra területén végzett kimagasló tevékenységével hozzájárult a Kárpát-medence népeinek együttéléséhez.

2015 – Miskolczi Dimitranka

2017 – Biljana Néptáncgyűttes

2018 – Kozsuharov Ognyan

2019 – Németh Csaba Gábor

„Уважението означава чувства, засвидетелстващи висока оценка и почит към човек.“

НЕИЗВЕСТЕН АВТОР

„A ,tiszelet' olyan érzések összességét jelöli, amelyek jó véleményt és megbecsülést fejeznek ki valaki iránt.“

ISMERETLEN SZERZŐ

ДЕН НА БЪЛГАРО-УНГАРСКОТО ПРИЯТЕЛСТВО

По инициатива на Симеон Варга, български застъпник в унгарския парламент, през 2016 г. българският и унгарският парламент обявиха 19 октомври, ден на св. Иван Рилски Чудотворец, за ден на приятелството между двата народа.

Сред аргументите в меморандума фигурира и фактът, че 19 октомври е празникът на един от светците на православната църква св. Иван Рилски Чудотворец, свързан с историята на двете страни.

През 2016 година Българското републиканско самоуправление организира поредица от събития по повод Деня на българо-унгарското приятелство. Най-значителното е откриването на паметна плоча, дело на Огнян Кожухаров, в Базиликата в Естергом. Плочата бе осветена и от архиепископ Ендре Гаал.

През 2017 година празникът беше отбелязан с поредица от събития в България. В базиликата Света София – и тук от името на нашата общност бе положена паметна плоча на св. Иван Рилски.

През 2018 година генят беше отпразнуван с тържествен концерт на оркестъра за народна музика към Българското национално радио в Палата на изкуствата в Будапеща.

A BOLGÁR-MAGYAR BARÁTSÁG NAPJA

Varga Szimeon, a magyar Országgyűlés bolgár nemzetiségi szószólója kezdeményezésére 2016-ban a bolgár és a magyar parlament október 19-ét, Csodatevő Rilai Szent János napját a két nemzet barátságának napjává nyilvánította, ezáltal is elmélyíteni kívánva a két ország közti jó kapcsolatokat.

A memorandumba foglalt indoklásban szerepel az a tény is, hogy október 19-e az ortodox egyház szentje, Csodatevő Rilai Szent János ünnepe, aki mindkét ország történetéhez kapcsolódik.

2016 folyamán a Bolgár Országos Önkormányzat rendezvények sorozatát szervezte a bolgár-magyar barátság napja alkalmából. A legjelentősebb azonban az esztergomi bazilikában elhelyezett, Kozsuharov Ognyan munkáját dicsérő és Gaál Endre nagyprépost által felszentelt emléktábla leleplezése volt.

2017-ben az ünnep rendezvények sorával került megülésre Bulgáriában. Ezek keretében a Szent Szófia bazilikában közösségünk nevében itt is elhelyeztük Rilai Szent János emléktábláját.

2018-ban a nap tiszteletére a Bolgár Nemzeti Rádió zenekara ünnepi koncertet adott a budapesti Művészetek Palotájában.

ИЗБОРИ ЗА МЕСТНИ САМОУПРАВЛЕНИЯ 2019

Уважаеми сънародници!

За да участвате в изборите за български национални самоуправления на 13 октомври, трябва да бъдете включени в българския изборителен списък. Заявката за включване в списъка може да се направи **до 27 септември**. Условие за включването е унгарско гражданство и постоянен адрес в Унгария. Заявката за включване в списъка можете да направите онлайн на страницата на централната изборителна комисия www.valasztas.hu, както и лично или с писмо в изборителната комисия на района, където е постоянният ви адрес.

Сътрудниците на Българското републиканско самоуправление ще ви окажат помощ в случай, че желаете да се запишете в българския изборителен списък.

Вписаните в българския изборителен списък граждани могат да дават своя вот за кандидатите на Дружеството на българите в Унгария на 13 октомври в изборителните секции според постоянния им адрес.

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK 2019

Tisztelt honfitársunk, ahhoz hogy Ön október 13-án részt tudjon venni a bolgár nemzetiség önkormányzati választásán szükséges, hogy szerepeljen a bolgár névjegyzékben. A bolgár névjegyzékbe **szeptember 27. napjáig** kérheti a felvételét. Ennek feltétele, hogy magyar állampolgársággal és magyarországi lakcímmel rendelkezzen. A bolgár névjegyzékbe történő felvételét online a valasztas.hu oldalon, illetve személyesen, vagy levélben a magyarországi lakcíme szerinti helyi választási irodában kérheti.

A névjegyzékbe történő feliratkozáshoz a Bolgár Országos Önkormányzat munkatársai is minden segítséget megadnak Önnek.

A bolgár névjegyzékben szereplő állampolgárok október 13-án a lakcímük szerinti szavazókörben leadhatják szavazatukat a Magyarországi Bolgárok Egyesületének jelöltjeire.